220779 ـ پرسش‌هایی دربارۀ توسعۀ بازی‌های موبایل

سوال

ما شرکتی هستیم که در عرصۀ توسعۀ بازی‌های موبایل فعالیت می‌کنیم و سعی می‌کنیم در حد توان در کارهایی که انجام می‌دهیم هیچ کار خلاف شرعی صورت نگیرد. ما دو پرسش داریم: ۱ـ حکم افزودن تبلیغات گوگل در بازی‌ها به هدف کسب درآمد چیست؟ این تبلیغات فقط در مورد بازی‌ها است و تبلیغ مشروبات الکلی یا فورکس نیست زیرا طبق قرارداد گوگل تبلیغاتی که به نمایش درخواهد آمد از نوع همان برنامه است. ۲ـ حکم استفاده از موسیقی در پس‌زمینه به هنگام بازی چیست؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

اولا:

دربارۀ تبلیغ بازی‌ها توسط گوگل، بسیاری از این بازی‌ها چنان‌که از تبلیغات آن‌ها در بسیاری از سایت‌ها نمایان است، حاوی مفاسد بسیار بزرگ و موارد خلاف شرع است و اثر تربیتی بدی بر روی فرزندان مسلمان می‌گذارد، بنابراین تبلیغ چنین بازی‌هایی به شکل مطلق مشروع نیست مگر این‌که از طبیعت هر بازی و محتوای آن اطمینان صورت گیرد تا مورد خلاف شرعی در آن نباشد.

ثانیا:

نهی از موسیقی و تحریم آن به ثبوت رسیده است.

پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ می‌فرماید: «بی‌شک از امت من اقوامی خواهند بود که زنا و حریر و خمر و آلات موسیقی را حلال خواهند شمرد، و بی‌شک گروه‌هایی [برای خوشگذرانی] به کنار کوهی خواهند رفت و چوپان با گوسفندانشان بر آن‌ها خواهد گذشت و فقیر برای نیازش به نزد آنان می‌رود پس به او می‌گویند: فردا به نزد ما برگرد، پس الله شبانه آنان را به عذاب می‌گیرد و کوه را [بر آنان] می‌گذارد و دیگران را به شکل بوزینه و خوک تا روز قیامت مسخ می‌کند» (به روایت بخاری: ۵۵۹۰).

شیخ الاسلام ابن تیمیه ـ رحمه الله ـ می‌گوید:

«این حدیث دال بر تحریم معازف است و معازف همان آلات لهو [و موسیقی] نزد اهل لغت است و این اسم، همهٔ این آلات را در بر می‌گیرد» (مجموع الفتاوی: ۱۱/ ۵۳۵).

برای مطالعهٔ بیشتر به فتوای شمارهٔ (5000) مراجعه کنید.

بنابراین استفاده از موسیقی به عنوان پس زمینهٔ صوتی جایز نیست به ویژه آن‌که نیاز و ضرورتی به آن وجود ندارد و می‌توان با صداهای مناسب و مباح در پس‌زمینه از موسیقی بی‌نیاز شد.

ثالثا:

آن‌چه شایسته است دانسته شود این است که کار شما می‌تواند کلید خیری برای خودتان و فرزندان مسلمان باشد، همان‌طور که می‌تواند برعکس باشد.

از جَریر بن عبدالله ـ رضی الله عنه ـ روایت است که رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ فرمودند: «آن‌که در اسلام سنتی نیک به جای گذارد و پس از وی به آن عمل شود برای او مانند اجری که به آن عمل کند نوشته می‌شود و از اجر آنان چیزی کم نمی‌شود. و آن‌که در اسلام سنتی بد به جای گذارد و پس از وی به آن عمل شود برایش مانند گناه کسی که به آن عمل کند نوشته می‌شود بی‌آن‌که از گناهان آنان چیزی کم شود» به روایت مسلم (۱۰۱۷).

و از ابوهریره ـ رضی الله عنه ـ روایت است که رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ فرمود: «آن‌که به سوی هدایتی دعوت دهد مانند اجر کسانی که از او پیروی کنند به دست می‌آورد بی‌آن‌که از پاداش‌های آنان چیزی کم شود و کسی که به سوی گمراهی‌ای دعوت دهد بر وی مانند گناهان کسانی که از او پیروی کنند خواهد بود بی‌آن‌که از گناهان آنان چیزی کم شود» به روایت مسلم (۲۶۷۴).

امام نووی ـ رحمه الله تعالی ـ می‌گوید:

«این دو حدیث به صراحت از تشویق به سنت نهادن امور نیک و تحریم پایه نهادن امور بد سخن گفته‌اند و این‌که هر کس سنتی حسنه را بنیان گذارد مانند اجر همهٔ کسانی که تا قیامت به آن عمل کنند را خواهند داشت، و هر کس سنتی بد را بنیان نهد مانند گناهان همهٔ کسانی که تا قیامت به آن عمل کنند بر دوش او خواهد بود و کسی که به هدایتی فرا بخواند مانند پاداش‌های کسانی که از او پیروی کنند را خواهد داشت یا اگر به گمراهی‌ای فرا بخواند مانند گناهان پیروانش را خواهد داشت، چه آن هدایت یا آن گناه را خودش آغاز کرده باشد یا قبلا انجام گرفته باشد و فرقی نمی‌کند آن آموزش علم باشد یا عبادت یا ادب، یا غیر آن» (شرح صحیح مسلم: ۱۵/ ۲۲۶ ـ ۲۲۷).

بنابراین برای شما و کسانی که در سایت شما کار می‌کنند واجب است که تلاش کنید تا کار شما از سنت‌های حسنه‌ای

باشد که اجرش و اجر کسانی که به آن عمل می‌کنند به شما برسد؛ به این شکل که این بازی‌هایی که می‌خواهید تولید کنید بازی‌های مفید و فرهنگ‌ساز و تربیت کنندهٔ فرزندان مسلمان باشد که با دین و آداب و اخلاق آنان هماهنگ و به دور از موارد خلاف شرع باشد و در همهٔ این‌ها نیت نیک را فراموش نکنید.

از الله تعالی خواهانیم شما را به آن‌چه خیر است توفیق دهد.

والله اعلم.